

Г. В. Степанченко

Карабиць Іван Федорович

КАРАБИЦЬ Іван Федорович (17. 01. 1945, с. Ялта, нині смт Першотравн. р-ну Донец. обл. – 20. 01. 2002, Київ) – композитор, педагог, диригент, музично-громадський діяч. Чоловік [М. Копиці](#), батько [К. Карабиця](#). Професор (2000). Народний артист України (1991). Член НСКУ (1972). Закін. Київську консерваторію (1971; викл. *Б. Лятошинський, М. Скорик*) та аспірантуру при ній (1975; кер. М. Скорик). 1967–75 – диригент Ансамблю пісні і танцю Київ. військ. округу. 1975–83 – на творчій роботі. Від 1983 викладав у Нац. муз. академії України: від 1992 – професор кафедри композиції. Був худож. кер. ансамблю солістів «Київська камерата» (1994–2000, засн. циклу концертів «Час камерати»), фестивалів «Київ-музик-фест» (1990–2001, також засн.), «Київські літні музичні вечори» (1998–2002). Один із засн. Міжнар. благодій. фонду Міжнар. конкурсу молодих піаністів пам'яті В. Горовиця (1995), голова журі цього конкурсу (1995–2001). У 1979–81 – голова правління Муз. фонду України, заступник голови правління СКУ з питань міжнар. зв'язків (усі – Київ). Творчість К. охоплює всі муз. жанри. Симф. твори, інструм. концерти, вокал. композиції, естрадні пісні вирізняються яскравим індивід. композитор. стилем. Для нього характерне вдале поєднання традиц. муз. форм із сучас. засобами муз. мислення. Масштабність ораторіал. творів і симф. існує поряд із витонченістю інструм. і вокал. композицій. Початк. період творчості позначений вільним використанням додекафонії. Твори демонструють експресив. тип висловлення й пошук індивід. стилю. Для 1970–80-х рр. характерне тяжіння К. до концепцій. масштабності у втіленні філос. проблематики, громадян. тематики (теми Батьківщини, пам'яті, морал. обов'язку). Визначився пріоритет симф. жанрів у їхньому взаємозв'язку зі сценіч., вокал. жанрами, інструм. концертом. У симфонізмі К. виявив схильність до драм. типу як провідного в синтезі різних жанр. начал. Муз. лексика відображала багатовекторність стильових орієнтирів: різні жанр.-стильові пласти укр.

фольклору (дума, протяжна пісня, інструм. награвання) і нац. профес. муз. мистецтва (знаменний розспів, кант, хор. культура бароко, стилістика Б. Лятошинського), муз. класика 20 ст. (Г. Малер, Д. Шостакович, Б. Барток, І. Стравинський) та новітні тенденції, мас. жанри. Універсальність муз. мови творів наступ. періоду визначилася синтезом різних елементів сучас. композитор. технік (несерій. додекафонії, пуантилізму, кластерності, алеаторики, сонористики) у поєднанні із новотонал. й новою модальн. звуковисот. організацією, перетином різних стильових тенденцій (неокласицизму, -бароко та -імпресіонізму), джаз. лексики. В образ. сфері посилилося трагічне начало й актуалізувалася тема покаяння, по-новому зазвучала пантеїст. тема. Музику К. виконують не лише в Україні, а й у США, Канаді, Фінляндії, Франції, країнах СНД та ін. Твори К. записані у фонд Укр. радіо, на грамплатівки, CD, видані в Україні та за кордоном. Серед учнів – [А. Гончаров](#), [О. Ільницька](#), [В. Польова](#), [В. Ракочі](#), [А. Рощенко](#), [Н. Яремчук](#) (див. *Яремчуки брати*).

Основні твори

опера-ораторія «Київські фрески» (1983, лібрето Б. Олійника); мюзикл «Ніч чудес» (за комедією В. Шекспіра, 1979), муз. комедія «Любов, любов» (за новелами Дж. Боккаччо, 1980); вокал.-симф. – концерт для хору, солістів і симф. оркестру «Сад божественних пісень» (1971, сл. Г. Сковороди), ораторія «Заклинання вогню» (1979, сл. Б. Олійника), «Земле моя на ймення Донбас» (1980, сл. укр. поетів), поема для баса й симф. оркестру «Vivere memento» (1970, сл. І. Франка), «Молитва Катерини» (1992), «Урочиста кантата» (на честь 100-ліття переселення українців до Америки, 1994); для симф. оркестру – 3 симф. (1974 – «П'ять пісень про Україну», 1976, 1979), «Тріумфальна увертюра» (1980), 3 концерти (1981, 1986, 1989 – «Голосіння»); для струн. оркестру – Симфоніета (1967), Концерт-триптих (1996), «Віо-серенада» (2000); для фортепіано з оркестром – 2 концерти (1968, 1972), Концертино (1984), 5 муз. моментів (1999), 12 прелюдій, хореогр. картина «Богатирська симфонія» (1982); для камер. ансамблю – Квінтет (1966), Концертино (1970–72), Струн. квінтет (1973), «Концертний дивертисмент» (1975); для органа – Триптих-фантазія (1987); для скрипки і фортепіано – «Ліричні сцени» (1970), «Music from Waterside» (1994); для скрипки соло – «Музика» (1972); для 2-х скрипок і фортепіано – «Інтродукція і колізії» (1993); для ансамблю скрипок – «Концертна сюїта» (1973); для віолончелі і фортепіано – 2 сонати (1964, 1972), 2 сонатини (1968, 1971); для альту й фортепіано – Експромт (1973); для фортепіано – 24 прелюдії (1976); для естрад. оркестру – Квінтет (1966), увертюра «Святковий Київ», «Український сувенір» (обидва – 1980), «Симфонія праці» (1981), «Золоті ворота» (1987); вокал. цикли на сл. Е. Іонеди, А. Куліча, М. Рильського, Б. Олійника, П. Тичини та ін.; романси, пісні, хор. обробки нар. пісень; музика до театр. вистав та фільмів.

Рекомендована література

1. Глазунов О. Земле моя на ймення Донбас // Музика. 1981. № 1;

2. Єрмакова Г. Іван Карабиць. К., 1983;
3. Новикова О. На авторському концерті // Музика. 1987. № 1;
4. Зінькевич О. Здобутки української симфонії // Світовид. 1992. № 11;
5. Сікорська І. Золотий гомін молодих талантів // Хрещатик. 1997, 31 трав.;
6. Конькова Г. Аура музики Івана Карабиця // КіЖ. 2001, 20 січ.;
7. Бахарєва Т. Сьогодні Київ прощається з Іваном Карабицем // Хрещатик. 2002, 23 січ.;
8. Степанченко Г. Маєстро: [Штрихи до портрета укр. композитора І. Карабиця] // Україна. 2002. № 1;
9. Зінченко Н. Диво Івана Карабиця // Хрещатик. 2003, 24 січ.;
10. Степанченко Г. Пісенне диво Івана Карабиця // Музика. 2003. № 3;
11. Vivere memento (Пам'ятай про життя): Ст. і спогади про І. Карабиця. К., 2003;
12. Іван Карабиць. Список творів. К., 2006.

Бібліографічний опис:

Карабиць Іван Федорович / Г. В. Степанченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-9552>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).